

فارسی (۲)

نام:

موضوع: درس‌های ۵ تا ۷

دبیرستان روزبه ۲

نام خانوادگی:

پایه یازدهم / ۲

اردوی نوروزی ۱۳۹۹

درس ۵

۱- در گروه کلمات زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«روزهای غم و قربت - احساس طرد شدن - افراط و تفریط - طبع و قریحه - برگزاری کلاس - صلیب سرخ - رغبت و میل - نهج و طریق - اذن و خواست - تسلیح صلاح

۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۲- معنای چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست است؟

بر (پهلوی) - رعنا (زیبا) - مقرر (تعیین شده) - شایق (آرزومند) - جنون (شیدایی) - محض (صرف) - وامانده (ملول) - زبونی (درمانده)

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳- در کدام ابیات، «شاخص» وجود دارد؟

الف) به عهد سلطنت شاه شیخ ابواسحاق
ب) نخست پادشهی هم‌جو او ولایت بخش
ج) دگر کریم‌جو حاجی قوام دریادل
د) سوم چه قاضی عادل اصیل ملت و دین

به پنج شخص عجب ملک فارس بود آباد
که گوی فضل ربود او به عدل و بخشش و داد
که او به جود چو حاتم همی صلا در داد
که قاضی‌ای به از آو آسمان ندارد یاد

۱) الف، ج

۳) د، الف

۴- در هیچ گزینه‌ای «شاخص» وجود ندارد به جز

۱) امام خواجه که بودش سر نماز دراز
۲) حافظ قلم شاه جهان مقرر رزق است
۳) ای صبا بندگی خواجه جلال‌الدین کن
۴) جامی بده که باز به شادی روی شاه

به خون دختر رز خرقة را قصارت کرد
از بهر معیشت مکن اندیشه‌ی باطل
که جهان پُر سمن و سوسنِ آزاده کنی
پیرانه سر هوای جوانی‌ست در سرم

۵- آرایه‌های «مجاز، نماد، تناقض، کنایه، حس آمیزی و جناس تام» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) گر تو شکرخنده آستین نقشانی
ب) سر انگشت تحیر بگردد عقل به دندان
ج) خنک آن درد که یارم به عیادت به سر آید
د) کس ندیدست آدمیزاد از تو شیرین تر سخن
ه) دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی
و) هر که داد خرد نداند داد
- هر مگسی طوطی ای شوند شکرخا (شکرخا: شکرخوار)
چون تأمل کند این صورت انگشت نما را
دردمندان به چنین درد نخواهند دوا را
شکر از پستان مادر خورده‌ای یا شیر را
تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا
آدمی صورت است و دیونهاد

۱) د، الف، ج، ب، و، هـ ۲) هـ د، ج، الف، ب، و ۳) د، الف، و، ب، ج، هـ ۴) هـ الف، ج، ب، د، و

۶- در عبارت زیر کدام آرایه‌ی ادبی وجود ندارد؟

«چهره‌هایی که از خیر حمله‌ی روس در هم رفته بود، با تماشای شکوه سپاه، شکفته می‌شد.»

۱) تشخیص ۲) استعاره ۳) مجاز ۴) کنایه

۷- کدام گزینه با عبارت «مردمی که به خانه‌های بی‌دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز، گریزان هستند.» قرابت مفهومی دارد؟

۱) هر سری کز فکر ابروی کجک گردید خم/از گریبان غوطه زد در حلقه‌ی گرداب تیغ

۲) جوهر مردی نداری بحث با مردان خطاست/سینه‌داران سطر زخمی خوانده‌اند از باب تیغ

۳) چهره با خورشید گشتن طاق خفاش نیست/خیره می‌گردد نگاه بی‌جگر از آب تیغ

۴) بی‌هنر مشکل که باشد تازه‌رویی‌های مرد/کرده جوهر شبنمی با سبزه‌ی شاداب تیغ

۸- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

۱) هوای کوی تو از سر نمی‌رود آری

۲) جان سپارم به خاک پاک وطن

۳) تا بود جان گرنامه به تن

۴) در ره عشق وطن از سر و جان خاسته‌ایم

غریب را دل سرگشته با وطن باشد

دفن کردم به زیر خاک وطن

سر ما و قدم و خاک وطن

تا در این ره چه کند همت مردانه‌ی ما

درس ۶

۹- در کدام گزینه املای واژه‌ی انتخاب شده درست است؟

۱) حلقه‌ی پیر مغانم ز (عزل - ازل) در گوش است

۲) به دنبال (محمل - مهمل) چنان زار گریم

۳) نقدها را بود آیا که (پاری - عیاری) گیرند

۴) مرا به رندی و عشق آن فضول عیب کند

برهمانیم که بودیم و همان خواهد بود

که از گریه‌ام ناقه در گل نشیند

تا همه صومعه‌داران پی کاری گیرند

که اعتراض به (اصرار - اسرار) عالم غیب کند

۱۰- معادل واژه‌های «فاتح و غایت» به ترتیب در چه گزینه‌هایی آمده است؟

- (الف) در ره نفس کزو سینه‌ی ما تیکده شد
(ب) تو را آن به که روی خود ز مشتاقان بپوشانی
(ج) خوش هوایی است فرح بخش خدایا بفرست
(د) این راه را نهایت صورت کجا توان بست
- (۱) الف، د (۲) ج، الف (۳) ج، ب (۴) ب، د

۱۱- نقش واژه در کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) مجنون چو حدیث عشق بشنید/ اول بگریست، پس بخندید (مضاف الیه)

(۲) پرورده‌ی عشق شد سرشتم/ جز عشق مباد سرنوشتم (مسند)

(۳) چون رایت عشق آن جهانگیر/ شد چون مه لیلی آسمان گیر (متمم)

(۴) حاجتگه جمله‌ی جهان اوست/ محراب زمین و آسمان اوست (مسند)

۱۲- در همهی ابیات به جز بیت گزینه‌ی اجزای جمله به شیوه‌ی بلاغی بیان شده است.

- (۱) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت
(۲) چراغ افروز چشم ما نسیم زلف خوبان است
(۳) زان پیشتر که عالم فانی شود خراب
(۴) بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم
- که در مقام رضا باش و از قضا مگریز
مباد این جمع را یارب غم از باد پریشانی
ما را ز جام باده‌ی گلگون خراب کن
فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم

۱۳- در کدام بیت از تمامی آرایه‌های «تشبیه، کنایه و تشخیص» بهره برده شده است؟

- (۱) دمی قراضه‌ی دین را بگیر و زیر زبان نه
(۲) ببرد عقل و دلم را بُراق عشق معانی
(۳) صد هزاران گل شکفت و بانگ مرغی برنخواست
(۴) چو ذره پای بکوبی چو نور دست تو گیرد
- که تا به نقد ببینی که در درونه چه کانی
مرا بپرس کجا برد آنطرف که ندانی
عندلیبان را چه پیش آمد هزاران را چه شد
ز سردی است و ز تری که همچو ریگ گرانی

۱۴- تعداد ابیاتی که «وجه‌شبه» تشبیه آن‌ها ذکر شده است، کدام است؟

- (الف) یکی رخ تو شباهت به ماه تابان داد
(ب) بهشت را چه کنی، مگدر از مقام رضا
(ج) به غربال بصیرت پاک گردان دانه‌ی خود را
(د) عشق سیل گوهر راز است در هر جا که هست
(ه) روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند
- یکی دهان تو نسبت به تنگ شکر کرد
که زهر چشم گواراست همچو قند آنجا
که هر تخمی که کاری یک به یک خواهد دمید آنجا
شمع نتوانست اشک خویش را پنهان کند
زلف تو چون روزگار پرده‌داری می‌کند
- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۵- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

- (۱) در نمی‌گیرد به ارباب خرد افسون عشق
(۲) نیست تدبیر خرد را در جهان عشق کار
(۳) مایه‌ی پرهیزگار قوت صبر است و عقل
(۴) عقل کجا پی برد شیوه‌ی سودای عشق

۱۶- هر دو بیت کدام گزینه از مفهوم بیت «عشق بازی، کار بیکاران بود/ عاقلش با کار بیکاران چه کار؟» دور است؟

- (الف) چرخ طفل مکتب او بود و او پیر خرد
(ب) عاشقی خود نه کار فرزانه است
(ج) عقل تا جوید شتر از بهر حج
(د) هم عقل را معلم لطف شده ادیب
(هـ) شود آسان ز عشق کار چندانکه بود نزد عقل بسی دشوار
(و) ای عقل نگفتم که تو در عشق نگنجی

(۱) ب، و (۲) الف، د (۳) هـ، ج (۴) ج، د

درس ۷

۱۷- در کدام گزینه غلط املائی یافت نمی‌شود؟

- (۱) حق تعالی عزرائیل را بفرمود: «برو اگر به توع و رغبت نیاید، به اکراه و اجبار برگیر و بیاور.»
(۲) مرا میر که من طاقت قرب ندارم و تاب آن نیارم من نهایت بعد اختیار کردم که قربت را خطر، بسیار است.
(۳) الطاف الوهیت به سر ملانکه فرو می‌گفت شما چه می‌دانید که ما را با این مثنی خاک از عزل چه کارها بوده است.
(۴) مجموعه‌ای می‌بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بنده‌گی به کمال دارد و هم علم و معرفت.

۱۸- معنی واژه‌های «دد، غنا، قهر، مردود» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) حیوان اهلی، بی‌نیازی، غلبه، مقبول
(۲) دام، توانگر، خشم، ترددیافته
(۳) جانور درنده، توانگری، چیره‌شدن، بازگردانیده
(۴) جانور وحشی، نیازمندی، غضب، رد شده

۱۹- در کدام بیت جمله‌ی مرکب (غیرساده) دیده نمی‌شود؟

- (۱) ای آفتاب حُسن، برون آدمی ز ابر
(۲) گویاترم ز بلبل اما ز رشک عام
(۳) دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر
(۴) و الله که شهر بی تو مرا حبس می‌شود

۲۰- جایگاه «همزه» در کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) رثفت، مار بوأ (۲) مؤلف، متألئ (۳) شیء، الآن (۴) هیئت، رؤیا

۲۱- آرایه‌های کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در این دو هفته که چون گل در این گلستانی / گشاده‌روی تر از راز می‌پرستان باش (استعاره - کنایه)
(۲) ای پیر، آفتاب جوانی غروب کرد / نزدیک گشت شام و بیاید به خانه رفت (استعاره - تشخیص)
(۳) افتاده را به چشم حقارت مبین که خاک / گر سر کشد غبار دل آسمان شود (کنایه - استعاره)
(۴) ای دل از سیل فنا بنیاد هستی بر کند / چون تو را نوح است کشتیبان، ز طوفان غم مخور (تلمیح - کنایه)

۲۲- در کدام گزینه «تلمیح» وجود دارد؟

- (۱) آسمان گو مفروش این عظمت کاندر عشق
(۲) تهمتن سوی آسمان کرد رو
(۳) آسمان بار امانت نتوانست کشید
(۴) دویلدند از کین دل سوی هم
- خرمن مه به جوی خوشه‌ی پروین به دو جو
چنین گفت کای داور راستگوی
قرعه‌ی کار به نام من دیوانه زدند
در صلح بستند بر روی هم

۲۳- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) غمان تو مرا نگذاشت تا غمگین شوم یکدم
(۲) در آب و گل ز آدم خاکی نشان نبود
(۳) سنت عشق سعیدیا ترک نمی‌دهی پلی
(۴) مهر بتان در آب و گل ما سرشته‌اند
- هوای تو مرا نگذاشت تا من آب و گل باشم
کاغشته شد به آب محبت خمیر ما
کی ز دلم به در رود خوی سرشته در گلم
«صائب» خمیرمایه‌ی بت خانه‌ایم ما

۲۴- کدام بیت مفهوم متفاوتی با ابیات دیگر دارد؟

- (۱) چو دیده دید و دل از دست رفت و چاره نماند
(۲) به عشق اندر صبوری خام کاری است
(۳) صبر بر جور رقیبت چه کنم گر نکنم
(۴) به هوش بودم از اول که دل به کس نسپارم
- نه دل ز مهر شکبید نه دیده از دیدار
بنای عاشقی بر بی‌قراری است
همه دانند که در صحبت گل خاری هست
شمایل تو بدیدم نه صبر ماند و نه هوشم

پاسخنامه کلیدی

۲	۱۹	۴	۱۳	۳	۷	۳	۱
۱	۲۰	۲	۱۴	۱	۸	۱	۲
۲	۲۱	۱	۱۵	۱	۹	۱	۳
۳	۲۲	۲	۱۶	۴	۱۰	۳	۴
۱	۲۳	۲	۱۷	۲	۱۱	۴	۵
۳	۲۴	۳	۱۸	۱	۱۲	۱	۶